

Objekts	"Druvienas muižas pils tornīša atjaunošana"
Pasūtītājs	Gulbenes novada dome
Adrese	Ābeļu iela 2, Gulbene, LV-4401
Izstrādātājs	Anita Vaska, Skolas iela 5/8-22, Gulbene

SKAIDROJOŠS APRAKSTS

Objekts : Druvienas muižas pils tornīša atjaunošana
„Pamatskola”, Druviena, Druvienas pag., Gulbenes nov.

Pasūtītājs : Gulbenes novada dome

Gruntsgabala un būves raksturojums

Zemes gabala platība	- 1,6 ha
Ēkas apbūves laukums	- 938,5 m ²
Ēkas lietderīgā platība	- 1628,4 m ² (pēc atjaunošanas 1655,96 m ²)
Ēkas būvtilpums	- 8408 m ³

Druvienas muižas pils atrodas kādreizējā Druvienas muižas apbūves centrā. Tornis izvietots pils apjoma DA stūrī. No dienvidu fasādes puses tornim piekļaujas asfaltēts celiņš, no austrumu puses – grantēts celiņš ar skolas sporta laukumu, no rietumu puses – asfaltēts celiņš un zāliens, no ziemeļu puses – grantēts laukumiņš. Reljefs ap torni nav īpaši mainīgs.

Lietus ūdens novadīšana no torņa jumta organizēta pa teknēm un notekām (diametrs ~100 mm), kas ir katrā stūrī. Lietus ūdens noteku gali ir zuduši ~0,2..0,7 m augstumā virs cokola, tādējādi nokrišņi bojā torņa cokola zonu.

Druvienas muižas pils tornis ir 4 stāvu mūra celtnē ar bēniņu stāvu. Tornim četrslīps dakstiņu jumts. 4.stāvā logu nav, tajā iespējams iekļūt tikai caur lūku 3.stāva griestos. Uz bēniņu stāvu ir koka kāpnes no 4.stāva, kāpņu beigās lūka starp pārseguma sijām. Ieeja tornī ir pa durvīm 1. un 2.stāvā, kas savieno pārējo ēkas daļu ar torni. Torņa izmēri plānā ~6,95x7,11 m, augstums ~21,1 m (14,6m + 6,5m jumta daļa).

Austrumu un dienvidu fasāde ir ar 2 simetriskām ailu asīm. Rietumu un ziemeļu fasādēs logu nav, daļēji tām pieslēdzas Druvienas muižas pils pārējā daļa, kas ir 2 stāvu augsta.

Ēkas fasādes apmetas ar kaļķu javas apmetumu, krāsotas. Fasādēs virs 4.stāva mūrēta profilēta dzega. Dienvidu un rietumu fasādes labajā pusē dzegā vērojama liela plaisa. Tādējādi dienvidu fasādes dzega draud atdalīties no pārējās dzegas un nokrist zemē.

Austrumu fasādē torni ir logi 1., 2. un 3.stāvā, kā arī bēniņu stāvā ir jumta izbūve. Dienvidu fasādē tornim ir logi 3.stāvā – jumta izbūve. Rietumu fasādē logu nav. Ziemeļu fasādē logu nav, ir tikai jumta izbūve bēniņu stāvā. Virs dzegas labajā stūrī dūmenis sarkano pilno māla ķieģeļu mūrī, neapmests.

Jumts 4-slīps ar 3 jumta izbūvēm. Jumta seguma materiāls – māla „bebrastes” veida dakstiņi. Torņa jumta korē un plakņu salaiduma vietās cinkota skārda segums. Dienvidu fasādes augšējās daļas centrā zuduši daži dakstiņi. Šī vieta aizlikta ar skārda loksni.

Ārsienas konstrukciju veido mūris, kas apmests no abām pusēm. Kopējais sienas biezums 2.stāvā ~67,5cm.

Objekts	"Druvienas muižas pils tornīša atjaunošana"
Pasūtītājs	Gulbenes novada dome
Adrese	Ābeļu iela 2, Gulbene, LV-4401
Izstrādātājs	Anita Vaska, Skolas iela 5/8-22, Gulbene

Tornīša konstrukciju apraksts

Sākotnēji tornīša konstrukciju apsekošana veikta 2007.gada jūnijā. To veica SIA „Arhitektoniskās izpētes grupa”.

Apsekojuma rezultātā tika konstatēts, ka kopumā torņa mūra konstrukciju stāvoklis ir apmierinošs, izņemot torņa dzegas daļu dienvidu fasādē, kas ir neapmierinošā stāvoklī. Torņa jumta konstrukciju stāvoklis kopumā novērtēts neapmierinoši. Neapmierinošā stāvoklī ir trupējušie spāru gali. Nepareizi veikta pārseguma siju nomaiņa, kā rezultātā jumta konstrukciju kopējā sistēma nepilda savu funkciju.

Spāru galu izraisītā balstbīde deformē torņa dzegas mūra konstrukciju, kas dienvidu fasādē draud nokrist.

Kā glābšanas, neatliekamie darbi tika ieteikti – nedaudz pacelt jumta konstrukciju, pārbalstot spāres un savilces uz pagaidu jumta krēsla, lai tādejādi atbrīvotu dzegu zonu no spāru galu balstbīdes un nepieļautu tālākas torņa dzegas deformācijas.

Pirms šī tehniskā projekta izstrādes atkārtoti tika veikta tornīša konstrukciju apsekošana. Apsekošanas laikā tika veikta tornīša tehniskā stāvokļa foto fiksācija, kas atspoguļota AR daļas lapās AR-1, AR-2, AR-3.

Apsekošanas rezultātā tika konstatēts, ka tornītī veikti pagaidu glābšanas darbi, tas ir izbūvēts jumta krēsls saskaņā ar SIA „Arhitektoniskās izpētes grupas” sniegto risinājumu.

Jumta konstrukcijas glābšanas darbi veikti 2008.gadā, pateicoties tam plaisas tornīša dzegā nav palielinājušās, bet saglabājušās esošajā stāvoklī. Plaisu izvietojumu fasādē un foto fiksāciju skatīt lapās AR – 4 un AR – 5. Salīdzinot foto fiksāciju 2007.gada apsekojuma materiālos ar 2016.gada materiāliem var secināt, ka plaisas saglabājušās esošajā stāvoklī, kam par iemeslu ir veiktie jumta konstrukcijas glābšanas darbi (jumta krēsla izbūve).

Apsekošanas rezultātā konstatēts, ka joprojām sliktā stāvoklī ir tornīša jumta konstrukcijas spāru gali un nav atjaunots jumta konstrukcijas sākotnējais darbības princips, kad pārseguma sijas un spāres darbojas kopā kā arkas.

Projekta risinājumi

Šī projekta ietvaros paredzēts veikt šādus tornīša jumta atjaunošanas darbus:

- Veikt trupējušo spāru galu protezēšanu;
- Atjaunot jumta konstrukcijas sākotnējo darbības shēmu, kad konstrukcija darbojas kā arka, izbūvējot pa tornīša perimetru mūrlatu un uz to nobalstot atjaunos tos spāru galus;
- Sakārtot dzegas mezglu dienvidu fasādē, lai nepieļautu tā nobrukšanu. Paredzēts fasādē nokalt dzegas apmetumu ap plaisu vietām, lai varētu konstatēt, vai plaisas iet pa mūra šuves vietu vai arī pa ķieģeļiem. Ja plaisa iet pa mūra šuves vietu, būtu nepieciešams mūri injecēt, ja pa ķieģeļiem – dzegu pārmūrēt;
- Atjaunot tornīša jumta segumu iekļājot māla “bebrastes” veida dakstiņus un atjaunojot cinkotā skārda detaļas plakņu salaiduma vietās;
- Atjaunot lietus ūdens noteku sistēmu (notekrenes, notekcaurules);

Objekts	"Druvienas muižas pils tornīša atjaunošana"
Pasūtītājs	Gulbenes novada dome
Adrese	Ābeļu iela 2, Gulbene, LV-4401
Izstrādātājs	Anita Vaska, Skolas iela 5/8-22, Gulbene

- Atjaunot bēniņu logu izbūves saglabājot esošās konstrukcijas, ja nepieciešams protezējot bojātās detaļas, stipru bojājumu gadījumā izgatavojot detaļu analogus (iespējams izbūvju vēja dēļu kopijas). Darbus saskaņojot ar arhitektu autoruzraudzības ietvaros.
- Dūmvada nodrupušo daļu atjaunošana, pārmūrējot tās ar sarkano pilnā māla ķieģeli;
- Lai nodrošinātu ērtāku tornīša izmantošanu plānots 4.stāvā un bēniņu stāvā ierīkot dēļu grīdu, ierīkot spirālveida kāpnes no 3.stāva uz ceturto (pašreiz kāpņu tur nav), atjaunot un uzstādīt esošās kāpnes no 4.stāva uz bēniņiem, uzstādīt lūku starp bēniņiem un 4.stāvu.

Sagatavoja

A. Vaska